

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 273. Vtrùm pueri in statu innocentiae statim, ac nati fuissent, habuissent perfectam virtutem ad motum membrorum? Et vtrùm in illo statu generati fuissent non solùm mares, sed etiam foeminae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

sens, concipiamus, ut possumus, tamen necesse est, ut nostra disputatio magis frenetur ea, quae nos reuocat, verecundia, quam eloquentia, quae nobis parum superpetit, adiunetur. Videri potest Suarius lib. 5. de Opere sex dierum, cap. 2. ubi etiam refert opiniones auctorum.

16. Ad 1. distinguo maiorem: ubi non est corruptio, nec potest esse naturaliter, non est generatio corporalis, concedo: ubi non est corruptio, quia impeditur per donum gratuitum, sed potest naturaliter esse, non est generatio, nego maiorem: distinguo eodem pacto minorem: & nego consequentiam. Entia naturaliter corruptibilia debent esse naturaliter generabilia, ut per generationem conservetur species: sed homo naturaliter est corruptibilis, & mortalis: ergo debet habere virtutem generatiuam, sicut hanc virtutem habent alia animalia perfecta: ergo licet in statu innocentiae anima per donum supernaturale corpus praeseruasset à morte, & corruptione, non debuisset impediri naturalis generatio, qua multiplicantur individua humana, quorum multiplicatio propter animam immortalis, & aeternam à parte post per se intenditur à natura, & à Deo, ut dictum est n. 7.

17. Ad 2. nego minorem. Ideo in statu praesenti naturae lapsae, multiplicatis hominibus, debent diuidi possessiones, quia communitas possessionum posset esse occasio discordiae, & confusionis, ut docet Aristoteles lib. 2. Polit. cap. 3. sed in statu innocentiae, naturae integrae per donum iustitiae originalis voluntates hominum fuissent sic ordinatae, quod absque omni periculo discordiae communiter visi fuissent, secundum quod unicuique competere, rebus, quae eorum dominio subdebantur, cum hoc etiam apud multos bonos viros obseruetur, ut loquitur Sanctus Thomas hoc art. 1. quaest. 98. ad 3. ergo in statu innocentiae non debuisset fieri diuisio possessionum.

18. Ad 3. distinguo maiorem: homo in paradiso terrestri erat sicut quidam Angelus quoad mentem, concedo: quoad corpus, ita ut haberet corpus, quod Apostolus vocat spirituale propter aures corporis gloriosi, nego maiorem: concedo minorem: & nego consequentiam. Ex doctrina Apostoli 1. ad Corinth. 15. Adam in prima creatione accepit corpus animale, ac carens dotibus corporis gloriosi: Sancti autem in vltima resurrectione accipient corpora spiritalia, non quidem substantialiter, sed per qualitates corporum gloriosorum ad similitudinem corporis, quod Christus accepit in resurrectione. Quia ergo homines in statu innocentiae, ac naturae integre, antequam obtinerent vltimam beatitudinem consistentem in visione Dei, habuissent corpora animalia, exercuissent operationes animales manducandi, bibendi, se nutriendi, generandi &c. At in resurrectione accipient corpora spiritalia in sensu explicato, ideoque non manducabunt, neque bibent,

non nubent, neque nubentur, sed etiam quoad corpora erunt sicut Angeli Dei. Ad confirmationem, respondet Sanctus Thomas hoc art. 2. quaest. 98. ad 2. quod sicut Augustinus dicit lib. 9. super Gen. ad litteram cap. 4. ideo primi parentes in paradiso non coierunt, quia formata muliere, post modicum propter peccatum de paradiso eicelli sunt. Ex hoc autem non sequitur, quod si non peccassent, & in paradiso mansissent, non coissent ad filios generandos.

Ad 4. desumptum ex eo, quod per coitum homo efficiatur similis bestiis, ideoque laudatur continentia abstinens à coitu, dedecerebat autem statum naturae integre, ut homo efficeretur similis bestiis. Respondeo verbis Sancti Thomae hoc art. 2. ad 3. quae verba optime rem hanc explicant. Dicendum, quod bestiae careant ratione: unde secundum hoc homo in coitu bestialis efficitur, quia delectationem coitus, & feruorem concupiscentiae ratione moderari non potest. Sed in statu innocentiae nihil huiusmodi fuisset, quod ratione non moderaretur, non quia esset minor delectatio secundum sensum, ut quidam dicunt (fuisset enim tanto maior delectatio sensibilis, quanto esset purior natura, & corpus magis sensibile, sed quia vis concupiscentialis non ita inordinate se exultisset super huiusmodi delectatione regulata per rationem, ad quam non pertinet, ut sit minor delectatio in sensu, sed ut vis concupiscentialis non immoderate delectationi inhaereat, & dico, immoderate propter mensuram rationis: fortasse legendum non propter, sed praeter: sicut sobrius in cibo moderate assumpto non minorem habet delectationem, quam gulosus, sed minus eius concupiscentialis super huiusmodi delectatione requiescit. Et hoc sonant verba Augustini, quae à statu innocentiae non excludunt magnitudinem delectationis, sed ardorem libidinis, & inquietudinem animi. Et ideo continentia in statu innocentiae non fuisset laudabilis, quia in tempore isto laudatur, non propter defectum fecunditatis, sed propter remotiorem inordinate libidinis: tunc autem fuisset fecunditas absque libidine. Addi potest, quod in hoc statu naturae lapsae homo in coitu bestialis efficitur, quia delectatio sensibilis perturbat, & valde impedit usum rationis, per quam homo differt à bestiis: sed in statu naturae integre delectatio sensibilis non turbaret, neque impediret usum rationis: ergo in statu naturae integre homo per coitum non efficeretur bestialis.

QUESTIO CCLXXIII.

Utrum pueri in statu innocentiae statim ac nati fuissent, habuissent perfectam virtutem, ad motum membrorum? & utrum in illo statu generati fuissent non solum mares, sed etiam feminae?

S. Thom. quaest. 99. art. 1. & 2.

1. **V**idetur, quod pueri in statu innocentiae statim, ac nati fuissent, habuissent per

perfectam virtutem ad motum membrorum: primo quia pueri statim habuissent perfectum usum rationis, vt colligitur ex pluribus locis Augustini: ergo pueri statim habuissent perfectum usum membrorum, & perfectam virtutem mouendi membra, ambulando &c. Probatur consequentia. Nam vt docet idem Augustinus lib. 1. de Peccat. meritis, & remiss. cap. 38. in pueris infirmitas mentis congruit hæc infirmitas corporis: ergo sicut in pueris nulla fuisset infirmitas mentis impediens usum rationis, & discursum, sic nulla fuisset infirmitas corporis impediens usum membrorum, & motum localem. Confirmatur: nam eodem lib. cap. 27. loquens de pueris dicit: *tanta carnis infirmitas nescio quid, quantum arbitror, penale demonstrat*; sed pueri in statu innocentie nihil paterentur penale: ergo non paterentur infirmitatem, & imbecillitatem impediens motum localem membrorum.

2. Secundo quædam animalia naturaliter statim ac nascuntur, habent virtutem sufficientem ad usum, & motum localem membrorum: ergo etiam homo: sed homo in statu innocentie non caruit hoc naturali, quo in statu nature lapsæ priuatus est in poenam peccati: ergo &c.

3. Tercio in hominibus ante peccatum, non fuisset dolor, aut afflictio, vt sæpè docet Augustinus; sed si caruissent virtute se mouendi ad aliquod delectabile illis propositum, cum non potuissent illud acquirere, naturaliter de hoc doluissent: ergo.

4. Quarto homines in statu innocentie non passi fuissent defectus senectutis: ergo neque defectus pueritiæ. Eadem enim est ratio.

5. Quinto videtur, quod homines in statu innocentie generassent tantum mares, non autem feminas. Ex Aristotele enim lib. 2. de Generat. animalium cap. 3. & lib. 10. cap. 2. & 3. *Famina quasi mas læsus est*, & est quasi præter intentionem nature: sed in statu innocentie nullum generatum fuisset indiuiduum humanum læsum, & præter intentionem nature: ergo.

6. Sexto omne generans, & actiuum per se, & nisi impediatur propter defectum virtutis, vel indispositionem materie, generat sibi simile: sed virtus actiua ad generandum saltem principaliter est in solo mare: in statu autem innocentie nunquam homo impediretur à defectu virtutis actiue, neque ab indispositione materie: ergo semper generarentur mares, nunquam feminæ.

7. Septimo. In statu innocentie Adam, & Heua fuissent immunes à morte, ac proinde semper vixissent, ac potuissent semper generare filios, ac multiplicare genus humanum: sed feminæ sunt solum necessariae ad multiplicationem generis humani: ergo in statu innocentie non fuisset necessarium, vt generarentur feminæ.

8. Respondeo, quod Sanctus Thomas

postquam quæst. 98. egit de generatione filiorum in statu innocentie, & de modo generationis, tribus quæstionibus sequentibus agit de conditione prolis generandæ, & quæst. 99. agit de conditione prolis generandæ quantum ad corpus, & ad distinctionem sexus: quæst. 100. de conditione prolis quantum ad iustitiam originalem: quæst. 101. de conditione prolis, quantum ad scientiam.

9. Articulo igitur primo quæst. 99. quaerit, vtrum pueri statim ac nati fuissent, habuissent perfectam virtutem ad motum membrorum, ita vt statim possent ambulare, & alios motus membrorum expedite exercere. 10. Respondet negatiue. Probat primo in argumento *sed contra*. Nam quod naturaliter generatur, & nascitur ex vtero matris, sicut nascitur in quantitate, & statura parua, & imperfecta, & deinde paulatim crescit, & augetur, donec perueniat ad perfectam quantitatem, & staturam, sic nascitur cum virtute præsertim motiua imperfecta, & paulatim acquirit perfectam virtutem motiuam: sed ex dictis quæstione superiori 272. pueri in statu innocentie naturaliter fuissent generati, & nati ex vtero matrum: ergo.

11. Probat secundo, & simul explicat, & confirmat fundamentum allatum. Nam quandoquid quæ sunt supra naturam, sola fide, ac diuina auctoritate tenemus, de omnibus philosophari debemus iuxta naturas rerum, nec debemus quidquam supra naturam asserere, nisi fundati in diuina auctoritate: sed naturale est, vt pueri recentè nati non habeant sufficientem virtutem mouendi expedite membra, ambulando, & plures alios motus exercendo: ex auctoritate autem diuina infertur solum, quod habuissent sufficientem virtutem ad exercendos motus pueriles, non autem ad exercendos motus conuenientes hominibus maioris ætatis: ergo. Probatur prima pars minoris. Vt enim aduertit Aristoteles lib. 2. de partibus animalium, cap. 4. & 7. homo habet cerebrum proportionaliter maius, quam cætera animalia: ergo quia cerebrum est humidissimum, pueri recentè nati naturaliter sunt humidiores alijs animalibus recentè natis: sed ex hac summa humiditate cerebri, nervi, qui sunt instrumenta motus non sunt idonei ad membra mouenda, ambulando, & quosdam alios motus exercendo: ergo pueri recentè nati naturaliter non habent perfectam virtutem se mouendi. Probatur iam secunda pars minoris, quod nimirum ex auctoritate diuina colligatur solum, quod in statu innocentie pueri habuissent quidem sufficientem virtutem ad exercendos motus pueriles, non autem ad exercendos motus conuenientes hominibus maioris ætatis. Nam constat ex Scripturis, quod *fecerit Deus hominem rectum*, vt dicitur Ecclesiast. 7. sed vt docet Augustinus lib. de natura, & gratia, cap. 15. & lib. de correptione, & gratia, cap. 11. talis rectitudo consistit in perfecta subiectione

atione corporis ad animam: ergo in statu innocentiae membra non poterant repugnare animae, & ordinatae hominis voluntati, ac voluntas hominis in statu innocentiae non poterat non esse ordinata: sed voluntas hominis, ut esset ordinata, debebat velle motus corporis homini conuenientes secundum quamlibet aetatem, ac aetati puerili solum erant conuenientes motus pueriles, puta ad iugendum vbera: ergo pueri solum potuissent velle motus pueriles, & ad illos tantum habuissent sufficientem virtutem, non autem ad motus conuenientes maiori aetati, quos in statu innocentiae ordinata voluntate non potuissent velle. Verum ut loquitur Sanctus Thomas hoc ipso art. 1. quaest. 99. *Nulli catholico dubium est, quin diuina virtute fieri possit, ut mox nati perfectam virtutem habeant ad motum membrorum.* Sed hic non quaerimus, quid Deus supernaturaliter facere potuisset, sed quid naturaliter fecisset.

12. Infertur cum Suario lib. 5. de Operibus sex dierum cap. 5. quod in statu innocentiae proles semper fuisset generata cum corpore omnibus suis partibus, & membris constante, cum omnibus facultatibus, & sensibus externis, & cum debita membrorum proportionem, ac dispositionem, colore, figura, ac pulchritudine corporali, quae inde confurgit, ut docet Sanctus Thomas 1. par. quaest. 96. art. 3. & hac quaest. 99. art. 1. ad 1. alique communiter. Colligitur ex Augustino, qui pluribus locis, ac praesertim lib. 1. de peccatorum meritis, & remissione, cap. 37. & 38. docet nullam pœnalem imperfectionem futuram fuisse in hominibus generatis in statu innocentiae: sed defectus debita integritatis per cœcitatem, surditatem, carentiam membrorum sunt defectus pœnales, ac proculdubio dedecerebant illis statum: ergo.

13. Articulo secundo quaerit, vtrum in statu innocentiae non solum generati fuissent mares, sed etiam feminae?

Respondet affirmatiue, ac sanctum Thomam sequuntur omnes Theologi in 1. dist. 20. Probat primo in argumento *sed contra*. Ut enim dicitur Genes. 1. & 2. *Deus masculinum, & feminam creauit eos*, hoc est primos parentes: sed per generationem propagati naturaliter fuissent, sicut creati fuerant à Deo ideoque videmus, quod cœtera animalia creata à Deo secundum vtrumque sexum, propagantur secundum vtrumque sexum: ergo. Probat secundo. Nam in statu innocentiae homines propagari debuissent secundum omnia, quae pertinent ad complementum naturae humanae: sed sicut ad perfectionem vniuersi pertinet, ut dentur diuersi gradus rerum, sic ad perfectionem, & complementum naturae humanae pertinet, ut detur vterque sexus: ergo.

Hinc rejicitur error Almarici, qui ut referunt Alfonso de Castro, verbo *Adam* hæresi 1. Præcolus verbo *Almaricus*, Turrecremata lib. 4. summa, cap. 35. ex iisque Suarius

lib. 5. de opere sex dierum, cap. 3. num. 3. docuit in statu innocentiae non futuram fuisse sexuum diuersitatem. Videtur igitur sensisse Heuam non fuisse creatam ante peccatum, vel non fuisse creatam distincti sexus ab Adamo. Vtrumque repugnat Scripturæ, ex qua Gen. 2. & 3. constat Heuam fuisse creatam ante peccatum, imò peccasse ante Adamum, illique fuisse causam peccandi. Constat rursum Heuam creatam fuisse diuersi sexus ab Adamo: siquidem Gen. 1. dicitur, quod Deus masculinum, & feminam creauit eos, primos scilicet parentes, & Christus Matth. 19. dicit. *Qui fecit hominem ab initio, masculinum, & feminam creauit eos.*

14. Ad 1. nego antecedens. Ut enim cum Sancto Thoma quaest. 101. artic. 2. dicimus quaest. 275. in statu innocentiae pueri non statim, ac nati fuissent, habuissent perfectum vsum rationis: ergo nec habuissent perfectum vsum membrorum, nec perfectam virtutem mouendi membra. Augustinus dicens, quod in pueris tanta carnis infirmitas nescio quid pœnale demonstrat, loquitur de infirmitate, qua nec possunt exercere motus puerili aetati conuenientes, & quia corpus repugnat voluntati etiam ordinatae animae. Talis enim infirmitas non fuisset in statu innocentiae, ut dictum est num. 9.

15. Ad 2. Concedo antecedens, & nego consequentiam. Quadam animalia statim, ac nata sunt, habent virtutem sufficientem mouendi membra, non ex eorum nobilitate, (siquidem alia animalia ipsis perfectiora carent tali virtute) sed ex cerebri siccitate, & quia ad eorum motus ut potè imperfectos parua virtus motiua sufficit: sed homo debet habere cerebrum amplissimum, & humidissimum, ac mouetur motibus valde perfectis, cum incedat rectus, & manus moueat artificiosè, ad quos motus requiritur magna virtus: ergo non est mirum, quod statim, ac natus est, non habeat naturaliter virtutem ad tales motus exercendos.

16. Ad 3. concedo maiorem, & nego minorem. Sicut adulti, sic etiam pueri in statu innocentiae non potuissent quidquam appetere, nisi voluntate ordinata: sed illa, quae appeterent voluntate ordinata, potuissent consequi: ergo non dolerent de carentia vilius boni delectabilis, quod appeterent.

17. Ad 4. concedo antecedens, & nego consequentiam. Disparitas est, quia homines in statu innocentiae fuissent generati, ac proinde subiecti fuissent aliquibus defectibus naturalibus pueritiae, qui sequuntur ex generatione: at non fuissent corrupti, ac mortui: ergo sicut per lignum vitae praeseruati fuissent à corruptione, & morte, sic praeseruati fuissent à defectibus senectutis, qui disponunt ad corruptionem, & mortem, ut dictum est quaest. 271.

18. Ad 5. distingo maiorem: femina est quasi *mas laesus*, & quasi præter intentionem

nem naturæ particularis, concedo: quasi præter intentionem naturæ vniuersalis, ac Dei, nego maiorem: distinguo eodem pacto minorem: & nego consequentiam. Vt cum Sancto Thoma quæst. 92. art. 1. ad 1. diximus quæst. 252. num. 3. femina est quasi præter intentionem naturæ particularis, sed iuxta primariam intentionem naturæ vniuersalis, ac Dei, qui primo, & per se intendit tum marem, tum feminam, cum uterque sexus sit necessarius ad generationem: sed in statu innocentie debuerunt dari omnia, quæ per se intenduntur à Deo, & à natura vniuersali: ergo in statu innocentie debuit dari, ac generari non solum mas, sed etiam femina. Ad do, quod femina est veluti *mas lusus*, non quia careat aliqua perfectione debita naturæ humanæ in quolibet indiuiduo, sed quia, cum sit minus perfecta, quam mas, caret aliqua perfectione maris, cum ad perfectionem speciei humanæ requiratur inæqualitas sexus, per quam mas sit perfectior femina.

19. Ad 6. Femina non solum generatur propter defectum virtutis in agente, vel propter indispositionem materiæ, sed etiam propter aliquod accidens extrinsecum, ideoque Aristoteles lib. 4. de Generatione animalium, cap. 2. docet, quod ventus septentrionalis coadiuuat ad generationem masculorum, ventus autem australis ad generationem feminarum: ergo licet in statu innocentie non fuisset defectus virtutis in agente, nec indispositio materiæ, femina potuissent generari propter aliquod accidens extrinsecum. Si verò quærat, quodnam accidens extrinsecum in statu innocentie determinaret generationem maris, aut feminæ, respondet Sanctus Thomas hoc art. 2. quæst. 99. ad 2. quod quandoquidem corpus erat perfectè subiectum, & patens animæ, parentes per suam voluntatem ordinatam se determinarent ad generandum aliquando marem, aliquando feminam, prout fuisset expediens propagationi naturæ humanæ. Hinc inferri potest cum Suario lib. 5. de Opere sex dierum, cap. 3. num. 2. quod non solum omnes viri, & feminae fuissent fecundi, sed etiam per omnes, & singulos actus cocundi generassent prolem. Cum enim in illis non fuisset defectus virtutis, & ordinata voluntate nunquam coissent, nisi animo generandi, semper generassent prolem. Inferitur rursus, quod ut docet Sanctus Thomas hoc eodem art. 2. quæst. 99. in resp. ad 3. in statu innocentie *tot fuissent generatee feminae, quot & mares*. Ratio est, quia cum vnusquisque masculus deberet posse ducere uxorem, tot deberent esse masculi, quot feminae, ac proinde quilibet coniuges voluntate ordinata deberent velle tot generare masculos, quot feminas. Idem docent alij Theologi communiter, ac præsertim Sanctus Bonaventura in 2. dist. 20. quæst. 6. Richardus eadem dist. art. 2. quæst. 1. Ægidius ibidem, quæst. 2. art. 1. & Aureolus art. 2.

quos refert, & sequitur Suarius lib. 5. de Opere sex dierum, cap. 3. num. 14. & sequentibus.

20. Ad 7. distinguo maiorem: in statu innocentie homines semper vixissent vita animali, ac propria viæ, nego: vita spiritali, ac propria termini, concedo maiorem: transeat minor: & nego consequentiam. In statu innocentie non semper homines vixissent vita animali, qua manducarent, biberent, & nutrireantur, generarent &c. sed post aliquod longum tempus corpora eorum per qualitates corporis gloriosi fierent spiritalia, vt ex doctrina Apostoli 1. ad Corinthios 15. diximus quæst. 272. num. 7. ergo postquam primi parentes desuissent viuere vitam animalem, deberent remanere mares, & feminae, qui propagarent genus humanum. Ad do, quod sicut non solum primi parentes, sed etiam eorum filij deberent exercere operationes animales manducandi bibendi, ac se nutriendi, sic deberent exercere operationes animales generandi.

QVÆSTIO CCLXXIV.

Verum in statu innocentie homines fuissent generati in statu gratiæ, & iustitiæ originalis, in eaque confirmati?

S. Thomas quæst. 100. art. 1. & 2.

1. **E**X vna parte videtur, quod homines in statu innocentie non fuissent generati cum iustitia originali; primo quia gratia, & iustitia est in anima: sed anima rationalis non est ex traduce, hoc est non traducitur ex vno homine in alium: ergo neque gratia, & iustitia traducitur ex vno homine in alium, præsertim quia si iustitia sic transfunderetur, esset naturalis, cum ex Apostolo ad Rom. 6. iustitia non sit naturalis, sed sit per gratiam.

2. Secundo Hugo de Sancto Victore lib. 2. de Sacram. parte 6. dicit, quod primus homo ante peccatum generaret quidem filios absque peccato, sed non paternæ iustitiæ hæredes: sed si generarentur cum iustitia originali, generarentur paternæ iustitiæ hæredes: ergo.

3. Tercio ex alia parte videtur, quod pueri in statu innocentie non solum fuissent generati cum gratia, & iustitia originali, sed etiam fuissent confirmati in gratia, & iustitia, ac proinde nemo peccaret, ita vt iustitiam, & gratiam amitteret, ac omnes saluarentur. Propter peccatum enim Adami non solum generamur cum peccato originali, sed etiam cum necessitate peccandi: ergo si Adam permanisset in iustitia, & in gratia, non solum homines generati fuissent cum iustitia originali, sed etiam cum necessitate permanendi in iustitia, & nunquam peccandi, ac proinde confirmati in gratia.

4. Quar-